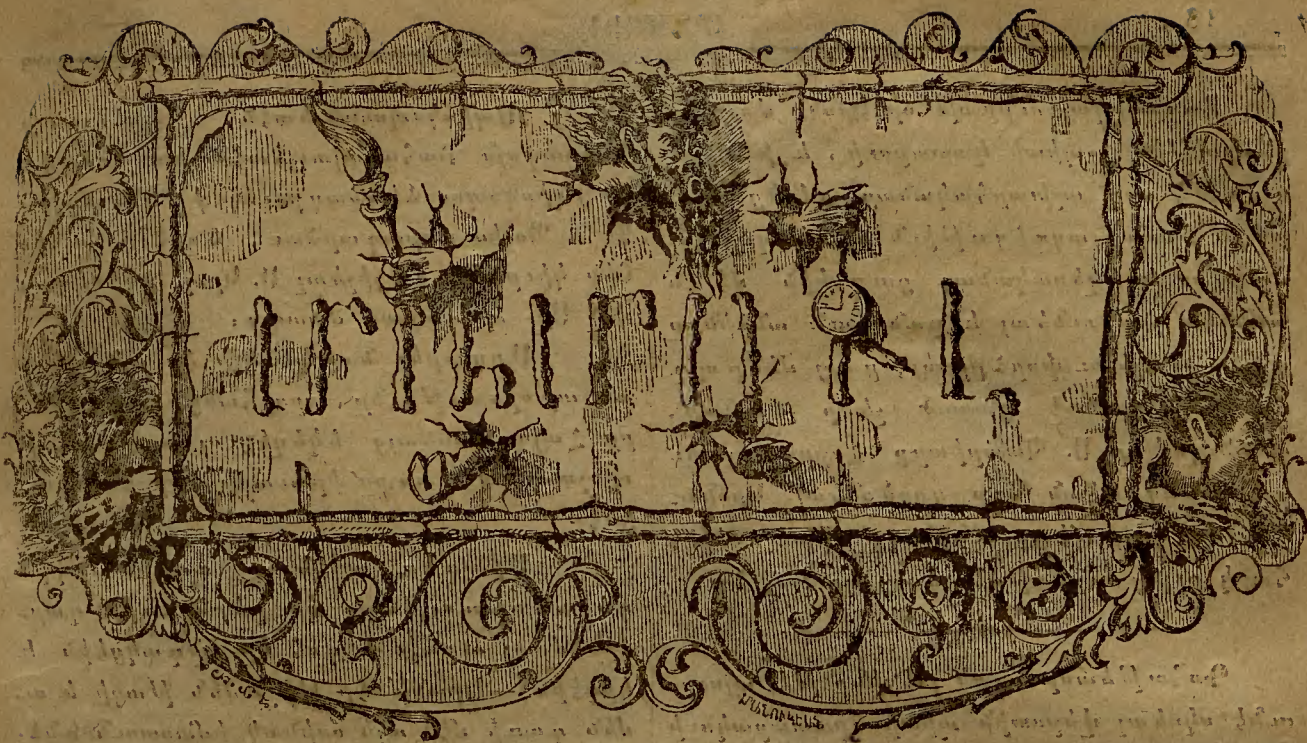

ԹԻՒ 575 Ը. ՏԱՐԻ ՇԲՁԱՆ ԺԲ. 1876 ՅՈՒՆԻՍ 16 ՉՈՐԵՔՇԱՒԹԻ

ՆՈՐ ՀԱՐԱՏԱՔՆՆՈՒԹԵԱՆ ՍՏԵԱՆ ՄԸ

Պատմեցին մեզ, բայց մեր հաւատաւ
լեւը չէր գար, եթէ պատմողներուն մէջ
պատկառելի եկեղեցականներ, ծերունա-
դարձ անձինք չը գտնուէին, թէ անցեալ
շաբթու Գում-Գաբուշի Պատրիարքարանին
մէջ նոր հաւատաքննութեան ատեան մը
կազմուեր է, հաւատաքննիչ նախագահը ե-
րիտասարդ եկեղեցականաց դասէն բարձ-
րաստիճան անձ մը, որ իր կեանքին մէջ
հաւատաքննութիւն ըսուած բանն ատած է,
հաւատաքննիչները դատաւարուած է, և իր
բաշխարհներովը եկեղեցական դասուն պար-
հանք եղած է, այս անձը մարդկային տը-
կարութեան որոգայթին բռնուած, անձի
դնդրով մարտեալ վաճառորդութեան
յարեւ է, և Համագումար եկեղեցական ժո-
ղովոյ անդամները վարդապետ, քահանայ,

դամները մի առ մի հարցաքննեք, անոնց
ներքին համոզումը հասկցեք, բերնի խոս-
տովանութիւնները լսեք, և ապա ինքն ալ
համոզուեք է թէ կրօնական ժողովոյ ընտ-
րելեաց յուցակը խղճի վկայութեամբ պատ-
րաստուած է եղեր, և ոչ թէ ոմանց կար-
ծածին պէս ազդեցութեան տակ շինուած :

Ս. Պատրիարք Հօր անձին խնայելով
չենք ուղեր նկարագրել այս հաւատաքն-
նութեան ատեանը ու անոր մէջ անցած խո-
սակցութիւնները, կը յուսանք որ այս սը-
խալը առաջին ու վերջին անգամ դորժած
ողտի ըլլայ, մանաւանդ անոր համար որ
տկար ու անլեզու և երկչոտ կարծուած ե-
կեղեցականաց արի ու բացորոշ պատասխան-
ները մեծ դաս մը պիտի ըլլայ ցարդ բըռ-
նած ընթացքը փոխելու, որն որ իր աշխար-
հական քանի մը սրտակիցներու խորհրդին
անտալով կը դորժէ :

Յառաջիկայ ուրբաթ օր Կրօն, Ժողովոյ ընտրութիւնը սկիսի կատարուի, և թէ կը սուի թէ այդ աշխարհականաց ոմանց խաթիւն համար աղղեցութիւն պիտի դորժածուի որ եկեղեցականաց ցուցակին մէջէն ոմանէն դործունեայ և բանիբուն անձինքը պարս թողելու փորձ ըլլայ, բայց մենք այդ ատուի յառաջ գացած չենք աններ, զիտնալով որ Ս. Պատրիարք Հայրը իբրեւ տաճարապետական Պրք. դործունեայ Կրօնական Ժողովոյ պէտք ունենալը զիտէ, եթէ հարկ ըլլայ ուրբաթէն յետոյ կը խօսինք:

Պահութեամբ սրտի լսեցինք թէ այսօր ոմանէ սկսեալ վերստին սկիսի հրատարակութիւնը:

Վերջին տարւոյս մէջ այս թերթին զըլուխը ամենէն շատ փորձանք պատահելուն, կը մաղթենք որ այս վերջինն ըլլայ, նա և լսեցինք ուրախութեամբ թէ ընթերցանէր հատարակութենէն ոմանք Նորագրի այս խափանման վնասները մատամբ ժը դարձանելու համար իրենց մէջ հանդանակութիւն մը բանալու խորհուրդ ունեցեր են: Այլ դովեմբ այս խորհուրդը և կը մաղթենք որ իրականութիւն կուենայ:

Տէր.

Կը խնդրեմ որ ի պաշտպանութիւն իրաւանց բարեհաճիք երկառոյ Ձեր պատանկան Վամուլին միջոցաւ ի յոյս անել:

Եւսկիւտարի Ս. Կրօն. Եկեղեցւոյ բարեհաճութեամբ քարոզիչ Իգմիրլեան գերապատիւ Տէր Վատթէոս Սրբզն. որ իր բարձր արժանեօքը և Ս. Ս. Ժողովոյ մէջ երկար ժամանակէ հետէ յազուաՍ. զգիս ցցուցած իմաստուն և եռանդուն դործունէութեամբը Ս. Ս.

Հայոց Եպիսկոպոսականէն, հետեւաբար ծայրագոյն Քահանայապետէն կանչուելով, և Եպիսկոպոս Զեռնադրուելով 1876 մայիս 28ին Պօլիս վերադարձաւ, և 1876 յունիս 6ին կիւրակէ օր յիշեալ Ս. Կրօն. եկեղեցւոյ մէջ Սր. պատարագ մատուց:

Սրդարեւ նախանձելի էք այն օրուն ան արադողութիւնը, որոյ հանգիստապատկերը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ արժանաւոր պաշտօնէին փառքը իրաւամբ կը քարճաւցնէր:

Մինչդեռ ոմանք ասդին նորին գերապատուութեան այս բերկցառիթ դարձին վրայ ուրախ և դոհ կը խնդակցէին և կըսէին — Երանի էր թէ ամեն թաղի և ամեն գաւի մէջ այս օրինակ իմաստուն անձնուէր մանաւանդ Ս. զգային և Եկեղեցական իրաւանց ջերմ նախանձախնդիք և հմուտ պաշտպաններ ունենայինք —:

Այս համբաւը հեռուէն հեռու Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հարազատ պաշտօնէիցը ռիւսերիմ եզոզ Վասիս լրագրի խմբագիր Խթիւճեան Կարապետ էֆէնտին շանթաւ հարկելով հարկադրեւ է ի դէն, բայց յօրպիսի զէն:

Կարծեմ ամենուն զխոցած բանին վրայ խօսիլը աւելորդ է, այլ պէտք է մի միայն Քահանայապետին վրայ խօսիլ, որ գոթազգ Վասիսի խոնջեալ ջիւղերը յիշատակեցին, և վերաբոցին:

— Ուստի ըսէ նայինք Վասիս, Գեր. Տէր Վատթէոս Սրբազանը ինչ բրաւ... Եւ Քահանայապետ եմ — ըսաւ — որ այսպիսի բորբոքած ու բռնկած եմ —:

— Ու, Գեր. Տէր Վատթէոս վարդապետ որ այժմ Եպիսկոպոս է, թէ պէտք և ինք իրեն համար — քահանայապետ — եմ ըսած չունի, բայց չէ որ ուրիշները անոր — քահանայապետ ըսեր են:

Եթէ ան մեր կամքը յարգէր, և յիշմիածին չ'երթար, և Յպիսկոպոսանայով հոս չ'զար նէ, այս բաները չէին բլլար, անա ինչպէս ինձ կերելի, այս ամեն չարեաց պատճառը ան եղաւ:

Սակայն ինչ եղաւ չեմ հասկնար, իմ գիտցածս այն է որ երբ Յպիսկոպոսին քաղաքացեալը կ'ըսեմք, և քաղաքացեան ալքս խոստովանութեանդ հետեւութեամբը կ'ըլլայ քահանայապետ, ասոր մէջ տակն ու վրայ բլլալու ինչ բան կայ:

—Ս. ինչ պիտի ըլլայ, սովորութիւնը որ ես Հայաստանեայց եկեղեցւոյ հիմը կը կարծեմ, խանդարեցաւ, գնաց:

Այսու ամենայնիւ բան գոյս չարագոյնը այն է որ, սրովհետեւ — քահանայապետ — ըսել ըստ սովորութեան և ոչ ըստ եկեղեցական օրինաց, կաթողիկոսաց վերապահած էր, և որովհետեւ Յպիսկոպոսին քահանայապետ ըսին. իրաց այս վիճակին մէջ յայտնի է որ. Յպիսկոպոսութիւնը և կաթողիկոսութիւնը իրար խառնուեցան, հիմա իբրորմէ ինչպէս դատելու է, զի Յպիսկոպոսին քահանայապետ ըսներ նէ, կաթողիկոսին ինչ ըսելու է, շուտեր մնացեր եմ:

—Խնդիր մը որ աւելի պահպանիլի կարօտ է քան բացատրութեան, բայց շատ պարզ ըլլալուն մարդասիրութեան գէմ կը համարեմ լուել, և զՄատիս իւր այս տաղնապետաց վիճակին մէջը թողուլ:

—Շուտեալդ Մատիս ի գուր կը յուզիս ու կ'ալեկոծիս, վառն գի այն ատեն — Յպիսկոպոսին քահանայապետ չըսուիք — ըսիր զիտցիր որ Յպիսկոպոսին քահանայապետ ըլլալը հաստատեցիր, որով հոս սխալական համաձայնութիւնդ ալ յառաջ բերելով կըսեմ թէ, Յպիսկոպոսը քահանայապետ է և կը հաստատեմ նաեւ թէ Յպիսկոպոսը միշտ քահանայապետ է:

Ս. Յպիսկոպոսը որ քաղաքացեալ է, և քաղաքին ալ քահանայ է, բառին աստիճանական փոփոխութեանը և նշանակութեանը նոյնութեամբը Յպիսկոպոսը քահանայապետ է:

Բ. Եկեղեցական իշխանութիւնը իւր գործքէն դատելով որովհետեւ Յպիսկոպոսը քահանայ կը ձեռնադրէ, բնական իրաւամբ և հետեւութեամբ Յպիսկոպոսը միշտ քահանայապետ է:

Գ. Հայոց վեհաժողովը կաթողիկոսը Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Յպիսկոպոսապետին հետեւաբար ծայրադոյն քահանայապետն է, հետեւաբար կաթողիկոսին քահանայապետ ըսելու սովորութիւն չմնար որ սրբալ ալ ըլլայ, սխալը կաթողիկոսին ծայրադոյն քահանայապետ ըսելուն մէջ բնութելու է, վասն զի ինչպէս որ քահանայապետը Յպիսկոպոս է, և Յպիսկոպոսապետն ալ կաթողիկոս է, կը մնայ բացարձակապէս ըսել թէ Յպիսկոպոսը միշտ և միշտ քահանայապետ է. իսկ գալով այն սուտն որ սրբապետ է — Ստատածարեալ Սրբազան — ըսեր են, կը տեմը թէ Մատիսն ստատեքնայի արդիւնքն է:

Խօսիչ հասցնողին համար ասիէ աւելի բացատրութիւն արժան չը դատելով:

Մնամ

Վ.Ռ.Ս.Մ.ՇԱ.ՊՈՒՆ Գ. ՍԵՐՈՒՐԵԱՆ
14 յունիս 1876

ԿԵՏԻՐ-ԲՍ.ՇԱ.ՍԻ ԱՐԱՆԸ

Կետիք Բաշայի եկեղեցւոյ շինութիւնը ավարտեցաւ, բայց դեռ յիշեալ եկեղեցւոյ թաղական տղաներուն մէջ ծագած եւեւը վերջացաւ:

Այս կուռոյն պատճառը սմանք կըսեն թէ, 200 լիւրայի փոխարութիւն մ'է, սմանք

ալ (սատանան առնէ մեղքերնին) Թաղ. խոր
ընթացի կէտիքլի անդամներուն մէկուն ան-
հաւատարմութիւնն է, որ երթալով ծան-
րացած ու այսօր հրապարակը ելած է, ինչ-
պէս որ հետեւեալ խօսակցութենէն ալ կըր-
նայ հասկցուիլ:

— Համբարձում աղա պառ շիմտիրի թա-
ղականիւրընեաւորըը իշխէրէ թաղ եցիլէրին
դարը մայա հազդ ու սէլայէթէրի եօդ ի-
միլ էօյլէ՝ մի:

— Նէ պօշ լաթ, էկէրչի պիր սիվալին
վար իսէ կիտիպ սօրար վէ ճէվապընը ա-
լապիլիրին:

— Ետ պու սօրուչօն նիզամըզ տըր
տէյի ճէվապ վերմէղլէր իսէ:

— Սէնտէ նիզամըճա սօր:

— Պէն էօյլէ նիզամը միզամը պի-
մէմ, պէնիմ սօրաճաղըմ չու քի թաղականա-
լըն իշինտէ կէտիքլի էֆէնտինին պլրինին
էվինտէ քէնտիսինէ բէք իզթիզալը օլան
պիր եօլ պօղուլմուշ օլուպ, եաբըլմաթը ի-
շին իզթիզա իտէն քէրէսթէլէրի քիլիսէ-
տէն կէթիրտիպ եաբաղըմաղա նէ՝ հազդը
վար տըր, եօդաք քիլիսէնին մալի եաղ-
մա՝ մը տըր:

— Պունտա պիր եանլըշլըդ օլմալը:

— Բէք տօղրու տուր սէօյլէտիլիմ, վէ
հաթաա թաղականըն պլրի քէնտի վաղիֆէ-
սինի իճրա իտէրէք մէզքիւր քէրէսթէլէրի
վերմէմիշ իսէ տէ, միւմայիլէյ հէտիքլի է-
ֆէնտի քէնտի էմըլնի իճրա օլանմատըզը-
նը կէօրէրէք ըլըր հիտտէլէ պլր թաղըմ
... լէրտէն սօնրա, քէնտի էվլատընա էմի
իտէր քի կլտիպ քիլիսէտէն քէնտի իզթի-
զալը եօլու իշին լուղումի մըդտարը քէ-
րէսթէլէրի ալըպ ըէնչպէրէ թէսլիմ իտէ-
րէք կէօնտէրին, պունտա իւզէրինէ մէր-
դումուն օղլու ըէնչպէրլէ պէրապէր կիտի-

պապանընըն մալի կիպի իզթիզա իտէն քէ-
րէսթէլէրի պիր սօրուգտա էվէ կէօնտէրի:

— Է. վաղիֆէսինի իճրա իտէն թաղա-
կան էֆէնտի ճնտա տէյի իշինիմիշ:

— Խայըր. պու վնըղուլթ մէրզում
կիթաիքտէն սօնրա իճրա օլուր:

— Էյ պու իշի թաղականալարտան տու-
յան վէ սէպէպինի սօրան եօդ մու:

— Մէզքիւր քէրէսթէլէրին քիլիսէտէն
ուչտուղու իշիտիտիլինտէ Թաղականալարտան
պաղըքսըր շաշլըն շաշլըն. տուրուպ պազ-
մադտա, պաղըսը պէօյլէ նիզամըզլար-
պիզ նէ՝ եաբալըմ, քէնտինէ սէպէպի սի-
վալ օլունտա, պէնիմ սիզտէն էմնիլէթիմ
եավաշ եավաշ դալըմադտա օլտուղունտան,
քիլիսէնին պու կիպի ֆաղլարընը էվիմ
տէ սաղլամըլըմ, վէ ճնա տա սիզ գարըշա
սընըղ տէալիլնտէ մարաղա հաթըլ օլուր
տէյի, պլր շէյ սօրամայօրլար:

— Էֆէնտիմ սէնին տույտուղուն քի-
լայա վէրիլէն քէրէսթէլէր օլմասըն, զիրա
ումմամ քի պէօյլէ ուֆաղ պլր շէյի իր-
թիքնապ իտէն իշլէրինտէ պուլունտուն,
(եալանը եօդ եանլըշլ վար տըր):

— Նէ, հիշ քիրա իլէ ժամտան քէ-
րէսթէ վէրիլէր մի:

— Դանըմ քիլիսէյէ չու արա պիր ֆայ-
տա օլմաղ իշին վերմիշլէր:

— Օ քէրէսթէլէրի ալան կէրի կէթի-
րի՞ր մի:

— Սլայ պիթալի կիպի կէթիրէ ճէքլէր
իմիշ:

— Պէնիմ պունտան հապէրիմ եօդ իտի,
քիմ պլրիւր տահա նէլէր տույաճաղըղ, տէ-
սէնէ պիզ թաղական սէյմէմիշլիզ պաշըմը,
զա պէլա սէյմիսիզ պունլարը:

ՃԵՆՏԵՆԵՄՏԵՆ ՍՊՍԱՐԱՅԱ

ՄԵՔԹՈՒԳՈՒ ՄԱՍԻՆՈՒՍ

ՃԵՆՏԵՆԵՄ 7 հաղորան

Վեյնյիյմէթ Էֆէնտիմ հաղորէթլէրի.

Մահալի բիւր տէհէթ վէ իւթիբրա. պէ աղիմէթի պէնտէկեանէմ մուգու պուրալը պէրու պիւր խայլի ղէվաթլէ կէօրիւշմէք վէ թարաֆընըղտա էլէվմ՝ ճէրեան իթմէքտէ օլան մէսէլէյի հաղորէ հագընտա միւթթասըզ միւրաղաթ վէ միւրաքէրէ իթմէք մէշղուլիլէթինտէ պուրուտուղուսու պէյան իտէրիմ:

Պէնտէնիլտէն հէման սէքիլ սաաթ էլ վէլճէ պուրայա թէշըիթ էթմիշ օլան միւթէվէֆայի միւշարիլէյի կէօրուիմ, ֆիլ հաղըղա մուգուաթը մաալիւմէտէն սօնրա միւշարիլէյի իլէ թաղիլ հիշ պիւր առաւէլիթմ գալմամլշ իքէն զաթը տէվլէթլէրի չաքիրլէրիտէ էլան հարաքէթի խասիմանէտէ պուրուսույօր:

Պէնտէնիլ իտէ շու պապուտէ քէնտիմտէ հիշ պիւր թաքսիլաթ տէրք ու միւշահատէ իթմէտիբրտէն սօնրա, բէք խայլըլը վէ առայիլի ումուսի մուհիպ պիւր տմէլտէ պուրուսմուշ օլաուղուսու պիլիբիմ, զիրա հէմ թարաֆընըղտա ահվալինի պիւր պէօյիւճէք թէհիլքէտէն դուրթարմըշ օլաուտմ, վէ հէմ տէ միւթէվէֆայի միւշարիլէյի տիւնտա մէշագաթընտան քեաֆիլէն իսէլաթ էթտիմ:

Թիլ հագըղա պուրատա էօյլէ միւքէմ մէլ վէ միւթիթըրիս սահիլիանէլէր հօղ տուր աւմա, թէշըիլէ մէճլիս էթմէք իլիւն պէօյիւք պէօյիւք տայրէլէր չօղ վար:

Սուրատը ածիլանէմ զաթը տէվլէթլէնիլի պուրայա ճէլպ էթմէք աէյիլ տիւր, անճագ շիմտիքի հալ պուրանըն ահվալը հաղըրէօնի օլէյան էթմէքտէն իպաքէթ տիւր:

Էֆէնտիմիլի կէօրմէք արղուսի իլէ տայիլէմիլ մէմուրանըն պիլիլի դանտըրէ տւմ վէ ըլլաթ վէրտիմ, լաքին միգտարը ըշվաթ բէք ղիյաուտէ թաանհիւպ էթտիմ, զիրա թարաֆընըղտա ճէրեան իթմէքտէ օլան ըշվաթ միգտարիլին բէք ղիյաուտէ ճէսաանէթինէ նիպէթլէ, պուր թարաֆըն ուսուլի ըշվաթ վէ միգտարիլէրի առէթա սաղալը պըշըլը չօնուղլարըն հէման շէքէր էէմիշ պէտէլի ալարընտա տըր:

Իշտէ ըշվաթլէ մէմուրն օլան մէմուր վառէթասը իլէ ճէննէթին պիւր աֆագ տայրէճիլինէ չըղտըմ, վէ Էֆէնտիմի ճէննէթ տէ կէօրուիմ:

Հուղուրանայիլ օլուր օլմաղ «էվլատըմ կէլտէնէ», սէն նէ վաղըթ կէլտին, միւշարիլէյիլ հաղարաթընըն ահվալինտէն կիւղէլճէ պիւր մալիւմաթըն վաթմը, սիւալլէրինէ, էվլէթ Էֆէնտիմ վար տըր, ֆաղաթ տուր աղաճըզ սօլուկ ալայըմ աա պէյան իտէրիմ տէտիմ:

(Մարտի 1-ը)

ՅՈՒՆԻՍԻ ՄԵՔ ԵՆԲ

Մեր աղգային վարժապետները իրենց տարեկան բաղմախոնջ աշխատութիւններէն հանդէլու և ամառուան սառտիկ տաքէն չը չարչարուելու համար սովորութիւն ունին քննո թիւն մը տալով վաքանցա ընելու:

Արդէն այդ սովորական և միակերպ ըննութիւնները որ աղայական խաղալիքներու կարող անցած է, սկսեալ ըլլալով հետեւեալ աղգին հրատարակութիւնը խնդրուած է մենէ:

ՌՊ Հայե՛ք,

Բարեհաճաւ վարժարանիս տարեկան քննութիւններն ըստ սովորութեան, ամսոյս 16ին ճիշդ ժամը 4ին պիտի կատարուին:

Ուստի հայկաբաններն ու մկնախառանները՝ որոնք որ տակաւին խորանին մէջ բռնուած չեն, կը հրաւիրուին՝ հայկաբանութեան, պաշխարանութեան, փոքրածութեան, փորհարութեան և տալմաւաւանութեան քննութիւններն անձամբ կատարելով վարժարանիս արդէն չունեցած համբար Պօղոսի թղթոց մեկնութիւնը դոող երանելոյ պէս մինչեւ երբորդ երկինքը բարձրացնել:

1876 յունիս 10

Մնամք յարդանօք
Յօշային քաղաք ի գիմաց խառարարութ.
Ճեշէրճեշէր Ճեշէրճեշէր

ՆՓՐԱՏԱԿԱՆ ԽԼԸՑՈՒՄ

Խառ գիւղի մէջ ալ տառնէ մը ՚ի վեր յուզմունքը պակաս չէ: Վերջին տառն մանաւանդ տեղի ունեցած եղեռնական բռնաբարութիւնը ամենը գերազանցեց թէ և, տակայն այն օրէն ՚ի վեր Խառ գիւղի Հրէից ալ արտաքոյ կարգի յուզուիլը բաւական նշանակութեան արժանի է:

Այս երկչտ ժողովուրդը տեսնելով որ ամեն կողմ յուզմունք և յեղափոխութիւն պակաս չէ, իրենք ալ առիթէն օգուտ քաղել սորվելով, այս անգամ ելեր և սոյն բըրնաբարութիւնը պատրուակ բռնելով և միւս կողմէն տեղւոյն ոստիկանութենէ քաջաւեւեալ Հայոց դէմ պատերազմ հրատարակելու, և ասդիս անդին բանակներ կազմելով դիմացինն ելլող հայուն վրայ յարձակիլ և անոնց Պաշտօնի օգնէ ըսելով աղէկ արողներ տալ սկսեր են:

Եթէ տեղւոյն ոստիկանութիւնը ասանկ աշտուութիւն ընելով թոյլ տայ որ Հրեաները ուղածին ընեն տարակոյս չիկայ որ այս պատճառաւ գիւղին մէջ տեղի մեծ խռով

վտթիւններ պիտի ծաղկն, վասն զի հայերը ամաղեկացիներուն պէս Հրեաներէն ծեծ չեն ուտեր:

Ինչ և իցէ, դառնանք խնդրոյն: Խառ գիւղի բըրնաբարութեան հեղինակին փախչատական գտնուելուն պատճառաւ, Հրեաները զայն ձեռք անցնելէ յոյսերին կարած անցեալ օր ամսը ամուսնացեալ եղբայրը կը գտնեն, և հրէական գոռում գոչւմով մը բոլոր գիւղին հրեաները կը ժողովն և Մովսէսէն մնացած ծեր հրեայէն բռնէ մինչեւ օրորոցին մանուկը մէյմէկ հարուած կ'ինջլցնեն երիտասարդին, յետոյ ոստիկաններուն ալ յանձնելով անոնց ալ ծեծելու պատուեր կուտան, և այսպէս տիեղով ու հրըմըշարկելով մինչեւ Բիրը բաշա ոստիկանութեան մերքեզը կը տանին խեղճը, բարեբախտարար կը ճանչցուի իր յանցաւոր չըլլալը (որպէս թէ հրեաները և ոստիկանութիւնը առաջուց չի ճանչնային) և կիսամեռ վիճակի մէջ տուն կը վերադարձնէ: Հոն կիինը որ իւր առաջին յղութեան մէջ էր ամուսնոյն այս վիճակը տեսնելով բընաւանաւոր դող կ'ելլայ և վախէն կը վիժէ:

Յանցաւորին եղբայրը այս եղելութեանը վրայ կը պարտաւորի երեկուան օրը Բերայի ոստիկանութեան դիմելով Խառ գիւղի հարկւրապետի դէմ փողոքէ, ոստիկանութիւնը և հրեաները զայս իմանալով տղին ճամբան կըստասեն որ պէս զի Բերայէն ծեծէն:

Իրօք տղան իրիկունը գիւղ դարձած ատեն ետեւէն կը նեղեն և սխալմամբ կըմկըսին հարուածել գոյն Խառ գիւղի նաւամառայցէն մինչեւ Չըգալըն իր տունը այսինքն ժամուան մը ճամբայ: Տղան տանը առջեւ հասած ատեն կը մտքի կիյնայ, գիւղը հալած ողբերը տեսնելով աղուս այս վիճակը

առիթը ձեռքէ չի փախցնելու համար «Է-
լեւաթ» նորէն ազէկ ծած մը պիտի քաշեն
եղեր եթէ ընտանիքը և գըրայիները ժող-
վելով տղան չի գրկեն ներս չի աանին :

Խառ գիւղի հրեաները որ ասանկ ա-
ռիթներ խուսկով մամով կը բնառուեն իրենց
այս յանդուգն ընթացքը աւելի խառաջ ա-
նելու համար բաւական պատրաստութիւն-
ներ տեսնելու ըլլալին իմացանք և եթէ
խառ գիւղի հարկւրապետը Բերայի բար-
կանութեան պաշտօնէէն չյանդիմանուի և
խառ գիւղի շփոթութեանց պատասխանատու
չի ճանչցուի, դարձեալ կըսենք թէ խռովու-
թիւնները պիտի աւելնան և կառավարու-
թեան վրայ զբաղմունք մըն ալ պիտի ա-
նկնայ :

— Վարժապետ, Բալիֆօրնիան աշ-
խարհիս ո՞ր մասին մէջ կ'իյնայ :

— Ազէկ միտքս ինկաւ, դուն երկու
շաբաթէ ինչու չաբաթական չես բերեր
կոր :

— Վարժապետ, հայրիկս մանրուկ չու-
նի եղեր տէ անոր համար չի բերի :

— Հայտէ դնա տեղդ տէ համարդ
կտրդայ :

— Այո վարժապետ, բայց Բալիֆօր-
նիան աշխարհիս ո՞ր մասին մէջ կ'իյնայ :

— Դուն չայնաւոր դատ կառնե՞ս կոր :

— Այո վարժապետ :

— Եյ երկու օր է ինչու եկնդեցին չես
ի գար կոր :

— Վարժապետ, հայրիկս ըսաւ որ տի-
րացութիւն չընեմ :

— Մօ Շ.Շ. այս դպրոցին քու հայրի-
կըդ ի՞նչ կը խառնուի, չաթ, բաթ, չաթ :

— Այո, վայ, վայ :

ԲԱՐՈՒՆԱԿ ՊԵՅԻ

ՖԵՐՈՒՀԻԱՆ

Ճ ԱՆՍՊԱՐՀԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

Ի ԲԱՐՆԵԱՆ

ԲՆԴ ՀԱՅԱՍՏՆ

ՅԱՄԻ ՏԵՍՐԵ 1847

Պերոյիչեալ դործը՝ Հանդուցեալ Բա-
րունակ պէյի՝ կայս. սենեկապետ Բաղըպ
պէյի ընկերակցութեամբը՝ Պաղտատ և մին-
չեւ Պարսկային ծոցը ուղեւորութեան և
վերադարձին պատմական մէկ աշխատու-
թիւնն է, յորում բարեյիշատակ հեղինակը
իւր ճամբորդութեանը մէջ օրական անցքե-
րը մի առ մի նըշանակելէն զատ, անցուդարձ
ըրած Հայաստանի, Ասորեստանի, Բերդաս-
տանու և Միջագետաց վրայօք ալ տեղադ-
րական, պատմական, ուսումնական, և բը-
ժըշկական ընտիր տեղեկութիւններ կուտայ

Յիշեալ վաստակը, որոյ ձեռագիր օրի-
նակը հետ մահուան հեղինակին՝ ազգասէր
և բարեփրոտ ազգայնոյ մը ձեռքն անցնե-
լով՝ սորա ծախիւքը տպագրուած ու հրա-
տարակուած է այս անգամ, վստահ եմք թէ
ո՛չ միայն հեղինակին և հրատարակչին համ-
բաւը յաւերժացնել, այլ և բոլոր դրասէր
ազգայնոց ալ հայրենասիրական խանդը մա-
սամբ խիբ յագեցնելու պիտի ծառայէ :

Սոյն գիրքը որ 300 եջեմէ կը բաղկա-
նայ, կը գտնուի բոլոր հայ դրամատուաց
քով, դին 1/2 արծաթ մէծիւ, որ զործոյն
ստուարութեանը հետ բաղդատելով խիստ
աժան կը համարուի :

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻՆ ՄԱՂԱՋԱՆ ԳՏՆՈՒՄԸ

ՈՒ

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւի դեղը բոլորովին խոտեղէններէ բազադ-
րուածը լլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն և զործածուի
ու բազմաթիւ ցաւեր ու հիւանդութիւններ շուտով կը
բժշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է ։

Ամեն տեսակ Բոճի՛, Ստամոքսի, Մէջքի կամ
Աղիքներու ցաւեր, ու նաև Թանձր, Փօշքա և այլ
ամառուան հիւանդութիւններ ունեցողները այս դեղէն
խմելու են հետեւեալ կերպով ։ Կէս դաւաթ ջուրի մէ-
ջ կը ապուրի զրգարէն աւելի շաքար, վրան լեցուր
անուշի զրգալ մը Փանասէ, աղէկ մը խառնէ ու
խմէ ։ Կեկորդի հիւանդութեանց և Ուռեցքի համար
դեղը վերոյիշեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ
երկու ժամը հեղ մը մէկ կամ երկու անուշի զրգա-
այն բազադրութենէն խմէ ։ Յօղացաւի (րիւմատիզմ)
Ոտքի ցաւի, Ստամոքսի ու տեսակ տեսակ կոնակի
ցաւերու համար դուրսէն Փանասէ քնելով աղէկ մը
շփելու է ։ Ակուայի ցաւի համար քիչ մը բամպակ Փա-
նասէի մէջ թաթխելով ցաւած ախտային վրայ դնե-
ալ է ։

Ամեն ատեն երբոր ցաւի մը համար դուրսէն
Փանասէ քսել հարկ ըլլայ, եթէ քիչ մ'ալ խմուի ա-
ւելի շուտ բժշկութիւն կը ըլլայ ։

Մարմնոյն այրուած կամ ճըմբուած տեղերը
բժշկելու համար վտանգը պատահածին պէս Փանա-
սէն վրան աղէկ մը լեցնելու է ։ Դանակով ևն. կու-
րուած վերքերը բժշկելու համար արխը չի սրբած
շուտով մը վերքը կտափելու և կապին վրայէն Փանասէ
լեցնելու է մինչեւ որ լաւ մը թոյլէ, Փանասէ նաև
արեան շրջանը կարագացնէ ու բոլոր բնութիւնը կը
հօրսացնէ ։

Այս դեղին օգտակարութեանը վրայ երկարո-
րէն գրել աւելորդ կը համարեմք, գործածողները
դայն միշտ կը գովեն, ու զօղը կրնայ անձամբ փորձել
զինն ած ոն է ։ Կը ծախուի Միշասեան և Ընկերաց
Ամերիկեան Վաճառատունը

պի Ղալաթիա Կ. Պօլսոյ

Եփնոզն է

COURTIS ET BROWN
NEW-YORK

ՏՈՐԹԼՈՐ ՓԱՓԱՋԵԱՆ

Պատրաստ է իրեն դիմող հիւանդները
դարմանել ամեն երեքշաբթի և շաբաթ ժամը
3—5 Սամաթիա Հայկական ընկերութեան
գալինոն գէժը Մ. Ճիվանին Դեղարանը,
և ժամը 8—10 Սալթան Ահմէտ Մ. Ժօր
Ծանեթիախի դեղարանը թիւ 128 ։

ՔԱՍԱԿ ՏՇ ՄՈՆՔԼԵԼՆ

ԲԱՐԻՉ

ՊԱԹԱԳԶԱՆԵԼԵՐԻ

ԹԱՐԳՄԱՆԱՅ

ՅՈՒՆ ԷՖ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Գաղղիացի հռչակաւոր վնասանին հետաքրք-
րական և գրաւիչ այս գործը, որոյ տաճկերէն թարգ-
մանութիւնը մաս առ մաս Մէճմէշայի մէջ հրատա-
րակուելով կը շարունակուէր, այս անգամ աւարտած
ըլլալով, ամբողջ գործը մաքուր և պատկերաւոր
տպագրութեամբ միահատոր հրատարակուած է Գիրի-
ճեան տպարանէն ։

Կը ծախուի Պօլսոյ Հայ դրամատուաց քոյ, Բե-
րա Աղաճամի թիւ 183, ծխափառու Կիլիկիեան
Ստեփան աղայի, Թագսիմ թիւ 39 ծխափառու Կի-
կոզա աղա ՏէտէԷանի խանութներն ։

Գին 5 արծաթ մէժիտ ։

Մամոյ խրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է ։

Պոսթադրութեան տեղն է Պօլիս, Զինճիլլի խան
վերի յարկ թիւ 18 ։

Ինքու երթալիք թերթից փոստայի ծախքը առնու-
ղին վրայ է ։

Շրջանին գինը զահեկան կանխիկ	60
Կինսշրջանը	50
Մէկ թիւը փոստայ	50
Ծանուցման տպըն է զահեկան	2

ՇԱՐՔԳԻՐ—ՏԵՕՐԷՆ

ԳԼՈՐԴ Օ. ԱՅՂԱՋԵԱՆ